

Fortsatt svenskt deltagande i en internationell säkerhetsstyrka i Afghanistan

Sammanfattning

I detta betänkande föreslår utskottet att riksdagen beslutar att t.o.m. den 25 februari 2004 förlänga tidigare bemyndigande för regeringen att fortsatt ställa en väpnad styrka om högst 45 personer till förfogande som ett svenskt bidrag till den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att t.o.m. den 25 februari 2004 förlänga tidigare bemyndigande för regeringen (prop. 2002/03:21, bet. 2002/03:UFöU1, rskr. 2002/03:71) att fortsatt ställa en väpnad styrka om högst 45 personer till förfogande som ett svenskt bidrag till den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF).

Stockholm den 27 november 2003

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Berndt Ekholm (s), Carl B Hamilton (fp), Birgitta Ahlqvist (s), Holger Gustafsson (kd), Lars Ohly (v), Göran Lindblad (m), Agne Hansson (c), Kenneth G Forslund (s), Ewa Björling (m), Lotta N Hedström (mp), Björn Hamilton (m), Birgitta Ohlsson (fp), Ingrid Olsson (s) och Kaj Nordquist (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Efter beredning av det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (bet. 2002/03:UFöU1) har riksdagen med bifall till proposition 2002/03:21 bemyndigat regeringen att fortsatt ställa en väpnad styrka om högst 45 personer till förfogande som ett svenskt bidrag till den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF), dock längst t.o.m. den 19 december 2003. Bemyndigandets varaktighet är anpassat till FN:s säkerhetsråds resolution 1444 (2002).

Sedan FN:s säkerhetsråd under FN-stadgans kapitel VII med enhällighet antagit resolutionen (1510 [2003]) om ett fortsatt och utvidgat mandat för ISAF har fråga uppkommit om en förlängning av bemyndigandet för regeringen att ställa en svensk väpnad styrka till ISAF:s förfogande. Utrikesutskottet och försvarsutskottet har informerats om de närmare omständigheterna i fallet dels genom en i Regeringskansliet (Utrikesdepartementet i samråd med Försvarsdepartementet) utarbetad promemoria, dels genom en vid ett gemensamt sammanträde den 13 november 2003 mellan de båda utskotten given föredragning av utrikesrådet för politiska frågor i Utrikesdepartementet.

Jämlikt 3 kap. 7 § RO beslöt utrikesutskottet samma dag, sedan det vid det gemensamma sammanträdet inhämtat försvarsutskottets muntligen framförda uppfattning, att hos riksdagen väcka förslag om förlängt bemyndigande för regeringen att ställa en svensk väpnad styrka till ISAF:s förfogande.

Utskottets överväganden

Utvecklingen i Afghanistan samt i regionen är av vikt för den globala säkerheten och, enligt utskottets uppfattning, därmed också av betydelse för vår egen säkerhet. Säkerhetssituationen i landet har emellertid försämrats markant och utgör en konkret fara för fredsprocessens genomförande. Behoven av stabilisering och återuppbyggnad av Afghanistan är stora.

FN:s säkerhetsråd har bedömt att internationell militär närvaro i Kabul och dess omgivningar även fortsättningsvis behövs. Samtidigt blir det alltmer tydligt att närvaro är nödvändig också ute i de olika regionerna i Afghanistan. Säkerhetsrådet har (resolution 1510 [2003]) mot denna bakgrund förlängt mandatet för den internationella säkerhetsstyrkan (ISAF) med 12 månader. Mandatet har utsträckts till att omfatta hela landet och, jämfört med tidigare mandat, vidgats med ytterligare uppgifter. Nato har tagit över ansvaret för att leda ISAF och för att uppfylla det mandat som styrkan fått av säkerhetsrådet.

Sedan riksdagen lämnat bemyndigande och efter beslut av regeringen den 19 december 2002 och den 3 april 2003 har Försvarsmakten genom utlandsstyrkan bemannat ett svenskt bidrag om ca 35 personer till ISAF, vilket i huvudsak har bestått av civilmilitär samverkanspersonal (CIMIC) men även av stabsofficerare. Den nuvarande styrkan är rekryterad för tjänstgöring i Afghanistan under sex månader från augusti 2003 till den 25 februari 2004.

Den svenska enheten ingår i en multinationell CIMIC-enhet. Enheten är underställd COMISAF¹ och har som huvuduppgift att tillhandahålla civilmilitär samverkan med internationella och enskilda organisationer (NGO) samt med myndigheter på regional och lokal nivå.

Stabsofficerarna är dels placerade i ISAF HQ, dels i en samverkansgrupp i Kabuls garnison. En nationell underhållsenhet (NSE²) stöder den svenska kontingenten med logistik i samverkan med andra länder. Logistikens samordnas mellan Sverige, Finland och Norge.

Mot bakgrund av utvecklingen i Afghanistan och av säkerhetsrådets ställningstagande bereder Regeringskansliet och Försvarsmakten, enligt vad utskottet erfarit, för närvarande frågan om vilka former som ett svenskt militärt engagemang för säkerheten i Afghanistan bör ha på sikt och om vilka uppgifter som skulle kunna bli aktuella. I det sammanhanget är såväl ett fortsatt bidrag till ISAF i Kabul som deltagande i ett regionalt team för säkerhet och återuppbyggnad (PRT) möjligheter som övervägs. Regeringen får eventuellt anledning att återkomma till riksdagen i denna fråga.

¹Commander ISAF

²National Support Element

Riksdagens tidigare bemyndigande till regeringen var anpassat till den då aktuella säkerhetsrådsresolutionen. Sedan en ny resolution antagits, också den under FN-stadgans kapitel VII, ser utskottet inte att något hinder skulle möta att förlänga tidigare bemyndigande. Någon förändring av bemyndigandet i övrigt föreslås ej.

Skulle regeringen välja att utnyttja det av utskottet nu föreslagna, förlängda bemyndigandet innebär det att den kontingent som för närvarande tjänstgör i Afghanistan kan fullgöra kontrakterad period.

Från Regeringskansliet har framhållits att en förlängning av det nuvarande truppbidraget skulle minska risken för att ett glapp uppkommer innan en eventuell ny insats kommer på plats. Frånsett den olyckliga politiska signal som ett avbrott skulle innebära, är en kontinuerlig svensk närvaro i Afghanistan viktig bl.a. för att säkerställa en god lägesbild och för att förenkla grupperingen av en ny styrka. Även kostnader kan sänkas genom att viss utrustning slipper avvecklas. Det kan vidare inte uteslutas att en mindre temporär enhet av samma skäl bör sändas till Afghanistan efter den 25 februari 2004 till dess en eventuell ny styrka kommer på plats.

Utskottet, som delar denna uppfattning, menar att den nämnda verksamheten skulle falla inom ramen för ett förlängt bemyndigande. För att skapa skäligheten för beredning av ett eventuellt fortsatt svenskt militärt engagemang för säkerheten i Afghanistan och för en sedvanlig riksdagsbehandling baserad på regeringsförslag genom proposition anser utskottet att nuvarande bemyndigande bör utsträckas att gälla t.o.m. den 25 februari 2004. Tiden har beräknats så, att något avbrott i den svenska närvaron ej skulle behöva uppkomma för det fall regeringen efter nytt bemyndigande av riksdagen fattar beslut om ett fortsatt svenskt militärt engagemang.

Enligt vad utskottet erfarit är kostnaden för det svenska bidraget under 2003 beräknad till 80 miljoner kronor och belastar utgiftsområde 6, anslagsposten 6:1.2, Förbandsverksamhet, Internationella insatser. Detaljerade kostnadsberäkningar saknas ännu för en förlängning. En uppskattning ger vid handen att det för nuvarande styrka rör sig om ca 3 miljoner kronor. Regeringskansliet bedömer preliminärt att denna kostnad ryms inom anslagsposten för såväl budgetåret 2003 som 2004. Utskottet utgår från att så blir fallet.

Såsom utskottet uppfattade det som muntligen yttrades vid det gemensamma utskottssammanträdet det 13 november 2003 har försvarsutskottet inget att invända i sak mot att bemyndigandet förlängs på sätt som ovan redovisats.

Med det anförda föreslår utrikesutskottet jämlikt 3 kap. 7 § RO att riksdagen med stöd av 10 kap. 9 § 1 RF, beslutar att t.o.m. den 25 februari 2004 förlänga tidigare bemyndigande för regeringen (prop. 2002/03:21, bet. 2002/03:UFöU1, rskr. 2002/03:71) att fortsatt ställa en väpnad styrka om högst 45 personer till förfogande som ett svenskt bidrag till den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF).